

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspediciji, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 126.

V Ljubljani, v ponedeljek 3. junija 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s priložo „Domoljub“ vred velja za Ljubljano pri opravištvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan 12 gl.
„ pol leta 6 „
„ četrt leta 3 „
„ jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četrt leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z duem naročbe.

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji do konca l. 1889. s poštnino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novčičev.

Naročnino na to priložo prejema „Slovenčev“ opravištvu in pa „Katol. Bukvarna“.

Vredništvo in opravištvu „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Šulferajn in ponemčevanje ljudskih šol.

Govor poslanca dr. Gregorca v državnem zboru dne 22. marca 1889.

Visoka zbornica! Šolska nadzorstva na Koroškem in Štajerskem mnogovrstno svoje službe zlorabijo v ponemčevanje Slovencev. Da bi to pojasnil,

oglasil sem se k besedi. Nedavno je tukaj g. vitez Carneri izustil ne popolnoma jasne besede: „Nemec ni nikoli ponemčeval, ker niti nima za to zmožnosti. Edini Nemci, ki umejo ponemčevati, so Prusi.“ Tem besedam ne bodem ugovarjal, kajti z ozirom na surovost v ponemčevanju Prusi v resnici nadkriljujejo vse ostale Nemce. Z ono silo (furor teutonicus), s katero Prusi na Poznanjskem ponemčujejo uboge Poljake, more se meriti le še furor magyarius, s katerim Madžari že več let mučijo svoje slovanske, rumunske in nemške sodržavljane. Iz tega pa nikakor še ne sledi, da bi poleg Prusov ostali Nemci ne imeli niti sposobnosti niti poželjenja za ponemčevanje. Ravno nasprotno dokazuje več nego tisočletna in žalostna zgodovina Čehov in Slovencev. Vsak ljudopisni zemljovid kaže, kakó neresnično je ono, kar je rekel pl. Carneri. Imena mest: Lipa, Litomerice, Toplice, Zatež na Češkem, Brezje na Koroškem, Ljubno, Gradec na Štajerskem, kažejo na slovanski pričetek, a dandanes so ta mesta nemška. Tudi ostali Nemci poleg Prusov umejo dobro, kakó se ponemčuje in posebno izborni strokovnjaki v tem so v najnovejšem časi nemški liberalci.

Zadnjih 150 let rabita se v ponemčevalne nakane poleg birokracije ljudska šola in šolsko nadzorstvo. Kjerkoli so šolska nadzorstva v rokah nemških liberalcev, kot na Šlezijem, Koroškem in Štajerskem, tam se tudi ponemčuje. Posebno zadnji dve deželi prizadevate si hitro kakor mogoče ponemčiti, da bi se mogli potem čisto nemškim deželam prištevati. Toda Slovenci v teh deželah niso pri volji popustiti svojo slovansko narodnost, jezik in značaj. Sklenili so trdno držati se svoje narodnosti, da se v Avstriji branijo kot Slovani. Zaradi tega se pa tudi krepko branijo zoper vse ponemčevalne naredbe šolskih nadzorstev. Ta boj je težaven, ker so Slovenci v manjšini, Nemci pa v večini, katero tudi brezozirno izrabljajo. Zadnjih dvajset let imajo v teh deželah šolsko nadzorstvo v svoji oblasti nemški liberalci. Navdušuje jih silen fanatizem, da

bi ponemčili Slovence. Tu nima veljave niti državni niti deželni zakon, ter se zlorabijo pravice o nameščevanju, premeščevanju in odmerjanju starostnih doklad učiteljem. Reči moram, vse slovensko šolstvo v teh dveh deželah je prepuščeno na milost in nemilost nemškim liberalcem. Njihova šolska nadzorstva Slovence naravnost silijo, da se morajo v ljudskih šolah učiti drugega deželnega jezika. Slovenci pa se branijo sklicujoč se na člen 19. državnega temeljnega zakona, ki prepoveduje tako postopanje.

O tem šolskem boji na Koroškem in Štajerskem se je v tej visoki zbornici že večkrat razpravljalo in gotovo bo še treba zopet govoriti. Pojasnil bom le najnovejšo dogodke na tem šolskem bojišču, ter z nova opozoril na rogoviljenje nemškega šulferajna. (Čujte! na desnici.)

Gledé Koroškega navajam le nekoliko podatkov iz pisma, katero mi je poslal izvrsten učitelj. Prvi ponemčevalni ukaz na Koroškem je izšel leta 1872. Ta velevala toliko nemščine v slovenskih šolah, da so prenehale biti slovenske šole. Leta 1877 je izšel drugi ponemčevalni ukaz, mnogo hujši od prvega. Učiteljem na slovenskih ljudskih šolah se je naznailo, da smejo le tedaj upati starostnih doklad, ako bodo na vso moč, z največjo pridnostjo in vspešno otrokom v glavo vbijali nemščino. S tem so učitelji primorani, vso svojo pozornost obračati na podučevanje nemščine, ostale predmete pa zanemarjati. Tako so slovenske šole na Koroškem premenili v zgolj ponemčevalne zavode. V tem nenaravnem stanju so slovenske šole še dandanes, kakor so to že dovolj razjasnili in dokazali moji tovariši, slovenski poslanci s Kranjskega.

V najnovejšem časi pa pretijo nemški liberalci s tretjim še hujšim ukazom. Nameravajo namreč ponemčiti tudi še podučevanje krščanskega nauka. (Čujte! Čujte! na desnici.) Častiti gospodje katehetje se temu odločno protivijo. Navstali prepir je sedaj v dogovorih deželnega šolskega sveta koroškega s knezo-škofijskim ordinarijatom.

LISTEK.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest. Češki spisal Al. Dostál, prevel —r—.)
(Dalje.)

Sezimi ni pomagal niti palestinski balzam, ki ga je dajal romar zavživati vladiki. Tudi Dobronka je bila pri kraju s svojimi drugače čudežnimi sredstvi. Sezima je hiral, dokler ni dostal. Ves grad je bil v globoki žalosti. Dasi je bilo snega do pasu, in na mnogih mestih grozni zameti, drle so vendar na grad trume ljudi od vseh strani. Verni podložniki so prišli vzeti slovo od svojega gospoda. Tudi nekateri sosedni plemiči so prišli k pogrebu. Iz vsake vasi so naredili poti k gradu. Tu so stopali oprodniki z na prsi sklonjenimi glavami, z žalostjo na obrazih. Govorili niso skoro nič. Pogled se jim je obračal k sobani, kjer je na črno pogrnenem odru rakev z oklepom, mečem, čelado. Okrog stoji žalostna rodbina.

„Ljubi oče, tako zgodaj si nas zapustil! Komaj si videl žarek naše sreče, si že zaprl oči k večnemu pokoju.“

Dobroslava je glasno jadikovala nad okrašeno krsto. Morali so jo odvesti, in jeruzalemski romar

je Hroznati šepetal: „Gospod, pazi na mater. Preveč si jemlje žalost k sreci in trdnega zdravja tudi ni. Da ne bo šla za Sezimo.“

„Umrla je edina moja tolažba. Skrivnost je z njim pokopana. Upala sem, da bo vzel breme z mojega srca, da me bo revico potolažil!“ tarnala je Dobroslava in roke lomila.

„Saj imate nas, draga mati, imate otroke, kateri vas za Bogom najbolj ljubijo. Potolažite se torej in prepustite vse božji naredbi.“

„Oh, saj ne veste globoke skrivnosti, ne veste, kdo je umrl v vladiki Sezimi.“

„Naš ljubi oče in vaš ljubljani soprog.“

„Moj tolažnik, rešitelj moje krivde.“

Hroznata ni umel maternih besedi. Prišteval je vse preveliki žalosti, ter jo je začel tolažiti.

K pogrebu je prišlo sila ljudi. Mnogi so mislili in se že veselili, da bo po pogrebu pojedina, in da se bodo dobro imeli. A te želje se niso uresničile. Poleg domačega duhovnika so videli tudi jeruzalemskega romarja, ki jih je spodbujal k boju zoper Turke. Oblečen je bil v redovno obleko in je nad grobom pokojnikovim govoril.

Vsi so pazljivo poslušali. Saj je bil tudi romar sloveč govornik. Našteval je zasluge rankega ne tako v njegovo hvalo kakor zaradi posnemanja. H koncu je rekel: „Mnogo dobrega je vam ranjki

skazal, mnogo dobrega je tudi za domovino storil, marsikatero daritev je Bogu daroval, pa na konci njegovega življenja ga je težila vest, da ni utemeljena sv. vera v vaših srecih, da poslušate sleparske čarovnike. Ta novica je zabila eden žebelj v vladikovo rakev.“

Med trumami je nastal šum, in ko je sklenil romar svoj pogrebni govor, so pristopili stari kmetje z belimi bradami, pripognjeni, opešani, obstopili so rakev, položili prste na pozlačen rob ter prisegali.

„Mi smo bili tebi, Gospod, verni v življenju, torej ostanemo tebi verni tudi po smrti. Mi smo šli s teboj v vojsko in te ubogali kakor dobri otrok očeta; ostanemo verni tvoji veri do smrti.“

Te besede so ponavljali za Nekraso vsi po vrsti, in ljudstvo je pritrdjevalo: „Tvoji veri ostanemo verni do smrti.“

Duhovnik Avguštin je pokropil rakev in zmolil navadne molitve. Vsem so stale solze v očeh. Veličasten, resen trenotek. Sprevod se je vredil. Oprodniki, plemiči in vitezi so prijeli rakev in jo nesli skozi dvorišče do domače kapelice. Še enkrat so vsi molili za ljubo Sezimovo dušo in potem so vložili njegove ostanke pod veliki kamen. Ljudje so ostali na dvorišču, kakor bi ne hoteli iti proč z mesta, kjer so toliko dobrega prejeli iz rok ravno pokopanega vladike.

(Dalje sledi.)

Sedaj naj knezoškof, ko so ga dve leti po svojih listih preganjali, grdili in psovali nemški liberalci, tem tudi še pomaga ter zaukaže nemški katekizem za slovenske ljudske šole. Tako posnemajo koroški liberalci Pruse in Madjare, ki v potujčevanju Slovanov zlorabijo katoliško Cerkev. Koroški deželni šolski svet se drzne tirjati od knezoškofijstva, naj pozabi svoj sveti poklic ter badastemu ponemčevanju žrtvuje vspešni poduk krščanskega nauka. Preverjen sem, da ne bo storilo tega, saj ne more v svoji najsvetejši zadevi izdajalski postopati. Tudi ménim, da bi kaj takega ne trpeli mirno koroški Slovenci.

Sedaj preidem k štajerskim deželnim šolskim nadzorstvom, posebno k deželnemu šolskemu svetu. Dostavljam pa, da temu ne manjka tevtonske strasti (furor teutonicus), pač pa izvirnosti. Koraka namreč po tistem širokem potu, katero sta koroškim liberalcem pokazala dva slovenska Elialta.

Dne 22. februarja je izšel zloglasni ponemčevalni ukaz štajerskega deželnega šolskega sveta. Sedaj mu ta ukaz dela mnogo preglavice, ker drzno nasprotuje 19. členu državnega temeljnega zakona, uvaža v vse slovenske šole nemščino kot obligaten predmet, v višjih razredih kot učen jezik. Po znamenem: „Abraham je rodil Izaka, Izak je rodil Jakoba, Jakob je rodil Judo in njegove brate,“ izšlo je še več sličnih ukazov od deželnega kakor tudi od liberalnih okrajnih šolskih svetov.

Vsi merijo na to, da bi brezmerno na kvar slovenščini in vspešnemu poduku v ljudskih šolah razširili nemščino. Slovencem na Štajerskem ni mogoče, da bi v ljudski šoli z vspehom gojili svojo slovensko materinščino.

Zoper te ukaze, ki nasprotujejo državnemu temeljnemu zakonu, so se najprvo vzdignili nekateri slovenski krajni in okrajni šolski sveti, toda ne vselej uspešno. Kmalu je namreč prišel od zgoraj migljaj, da ti nimajo pravice pritoževati se zoper naredbe višjih šolskih oblastni. Sedaj so se zadeve poprijeli slovenski občinski zastopi, pripravljeni, da gredo do državnega sodišča. Toda kmalu se je pokazalo, da jim tega ni treba, kajti meseca aprila 1888 je naučno ministerstvo rešilo prvo pritožbo Slovincem ugodno, to je v smislu državnega temeljnega zakona. Tako n. pr. se je za štirirazrednico v Šmariji na slovenskem Štajerskem slovenska materinščina določila kot izključno učen jezik, nemščina pa kot neobvezen predmet za otroke, katerih stariši ne ugovarjajo začetkom šolskega leta.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. junija.

Notranje dežele.

„Politik“ poroča, da so v *Dalmaciji* sklenili Srbi in Hrvatje kompromis za bodoče deželnozborske volitve. Srbom sta se zadržala dva sedeža na račun Italijanov, prvi pa so se zavezali, da bodo glasovali za hrvatske kandidate, kjer si bodeta nasproti stala hrvatski in italijanski kandidat.

V *Galiciji* bo volilni boj jako silen. Poljsko časopisje, in sicer na eni strani „Gazeta Narodowa“, „Dziennik Poljski“, „Pregled“ in „Czas“, ki zagovarjajo narodno vzajemnost, na drugi strani pa „Reforma“, in posebno „Kurjer Lwowski“, ki pobijata kandidate poljskega osrednjega volilnega odbora, si hudo nasprotuje. Kdo ima od tega korist, podučiti nas pogled v „N. F. P.“, ki je polna veselja. Nedvojno je, da bode večina osrednjeodborovih kandidatov voljena. Tudi mej mladimi in starimi Rusi se bo bil hud boj.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je podaril propagandi eden milijon lir za misijonske namene. V svojem nagovoru dne 24. t. m. je v tajnem konzistoriju po trditvi dobro poučenih vatikanskih krogov sv. Oče z ostrimi besedami bičal slavnost na čast Giordanu Brunu ter bo tudi še na drug način protestoval zoper to izjavo, ko bi se pri napominani priliki vršili Cerktvi sovražni izgredi. Razposlal bi namreč državam noto, v kateri bi naglašal, da se v Rimu nekaznjivo žali papeževa veljava. — Pri zadnjem konzistoriju se niso imenovali poljski škofje, kakor je bilo to začetkoma napovedano. Vzrok temu je ta, ker se še ni rešilo vprašanje o bodočem občevanju teh škofov z Vatikanom. Ruska vlada namreč priznava sicer, da morejo škofje dobivati navodila od Vatikana, toda ob enem razveljavlja to svojo besedo z nadaljnim pogojem, da se mora vse dotično dopisovanje vršiti potom cesarske pisarne v Peterburgu. Papež Leon XIII. hoče tedaj raje odložiti to zadevo ter počakati boljših časov, kakor pa prepustiti na milost in nemilost ruski vladi katoliške koristi v Rusiji.

Dognano je sedaj, da je bilo pri zadnjih *srbških* izgredih eden častnik in devetnajst orožnikov ranjenih, izmed izgrednikov pa eden (dijak Mišković) ustreljen in trinajst ranjenih. — Garašanin je vložil rekurz zoper to, ker so ga zaprli, toda sodišče je proti rekurzu potrdilo odlok preiskovalnega sodnika. Vsi Srbiji sovražni listi ostro napadajo srbsko vlado zaradi njenega postopanja zoper Garašanina ter skušajo dokazati, da so vlado pri tem vodili politični razlogi. Temu odločno oporekajo merodajni beograjski krogi, kajti po srbskem kazenskem postopniku preiskovalni sodnik v trenutku, ko je zvedel, da je Garašanin ubil Miškovića, ni mogel drugega storiti, nego izdati ukaz, da se Garašanin odvede v zapor. Garašanin sam priznava, da je z revolverjem streljal med narod, taji, da je koga usmrtil. Toda veliko dejanjskih prič hoče to dokazati, sodišče je moralo tedaj korakati po jasno predpisani pravdni poti. Lahkomišljeno pa je, če nekateri židovsko-liberalni listi spravljajo Garašaninovo zadevo v zvezo s srbsko-avstrijskimi odnosi. V Belemgradu sploh ne čutijo potrebe, da bi se uganjala cestna politika, kar najbolje dokazuje prihod metropolita Mihaela in prizadevanje vlade, da bi slednjemu dogodku vzela vsako politično važnost.

Ruski car je napil, kakor nam je povedala sobotna brzjavka, črnogorskemu knezu Nikiti kot edinemu zvestemu in zanesljivemu prijatelju Rusije. Na berlinski borzi so vsled tega padli nenadoma kurzi. Dunajski liberalni, posebno pa madjarski listi zopet na dolgo in široko pišejo o nevarnosti, ki preti evropskemu miru s strani Rusije, to pa gledé napitnice popolnoma neosnovano. Pravo je zadel „Standard“, ki pravi: Carjeve besede naznanjajo, da car ne pozna samó opozicije zoper rusko politiko in njene namene, marveč da tega tudi noče na diplomatski način prikrivati. „Vendar pa ni vzroka misliti, da bo car zapustil svojo dosedanjo politiko.“

Srbsko regentstvo je dne 1. t. m. podpisalo ukaz, s katerim se razveljavlja pogodba mej Srbijo in *francosko* opravilstveno družbo srbskih železnice ter od včeraj naprej preidejo te proge v državno upravo. Dotična vladna naredba je izšla zaradi doganih nepravilnosti železnične uprave. Slednje so proti železniško-službeni postavi, upravljajo državne koristi v nevarnost, zaradi tega je bila ta naredba zapoved najnujnejše sile. Francoski ministerski svet se je predvčeraj bavil s to zadevo. Minister Spuller je naznanil, da se še ni sporazumel s srbskim zastopnikom v Parizu, kar bode pa pri prvi priložnosti storil.

Francoski predsednik Carnot je dne 31. m. m. došel v Arras. Na pozdrav tamošnjega vojaškega poveljnika je odgovoril: „Vém, da je vojna udana in pod dobrim poveljništvom, da se moremo nanjo zanašati. Želim pa, da bi nas njena službena unestost še dolgo časa varovala nujnosti, vsled katere bi morali apelovati na njeno izvežbanje in hrabrost. Trdno zaupam, da bodeta postopanje njeno nasproti prebivalstvu in odločnost varovala notranji in zunanji mir.“ Pri banketu je Carnot naglašal, da je pariška razstava narodna zmaga, katere dobrote se bodo občutile v najširših ljudskih krogih. Vspeh razstave ni last nobene stranke, marveč naj bo nanj ponosna cela Francija.

Italijanski kralj in prestolonaslednik sta predvčeraj prišla v Rim. K sprejemu so došli ministri, večina v Rimu bivajočih senatorjev in poslancev, prefekt, rimsko mestno starišinstvo ter veliko društev in naroda. Kralj se je mej živahnimi klici občinstva odpeljal v Kvirinal. — V zbornici je predsednik naznanil, da je odbor za odkritje spomenika Giordanu Brunu povabil k tej slavnosti zbornico. Ker se pa slednja ne vdeležuje onih slavnosti, h katerim ne pridejo tudi vladni zastopniki, smatra naj se s tem vabilom vsak poslanec posebej za svojo osebo povabljenega. Baccarini je temu oporekal ter nasvetoval, da zbornica odpošlje k odkritju rimske poslance, kar je tudi končno obveljalo.

Vsem londonskim političnim krogom se vedno bolj vsiljuje prepričanje, da postaja *irsko* vprašanje vedno bolj nujno. Okoliščina, kakó se časti Parnell vsled srečne pravde zoper „Times“ v vseh slojevih, kaže zadostno dotični prevrat javnega mnenja. Splošno se sodi, da bo Salisbury že v prihodnjega leta zasedanji predložil postavo, s katero se bo omogočilo ustanavljanje malih posestev na Irskem.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 1. junija. (Le urno posojilnico!) Quousque tandem! — Kako dolgo že čakam in kolikokrat sem že rekel, da bi bilo nezmerno dobro, ako bi se vendar kedaj ustanovila posojilnica v Novem mestu! A sama se noče. Kakor voda na moj mlin bil je zopetni dopis o tej reči iz samega Novega mesta v cenjenem „Slovenec“.

Koliko dobrega bi pač storila v sili, koliko zlega odvrnila vrla posojilnica! Toliko časa napenjamo se in silimo in kričimo, da jo rodoljubi in domoljubi ustanové, ker gotovo jim bo inače že nadležno, vedno stare strune poslušati. Ali je mar to Herkulovo delo? Vsaj sprva bi bila vendar naprošena častita duhovščina, gg. doktorji, profesorji, uradniki, posestniki in lastniki, da bi vkup zložili ali zagotovili svotico 50.000 ali 60.000 gld., ali

sama zveza slovenskih posojilnic bi morda posodila ta znesek, saj vémo, da rada na roke gre. Iz očevidne skušnje na Krajskem in Štajerskem vémo, koliko ljudem je posojilnica pod pazduho segla, ki so bili že v kreppljih hudomašnih oderuhov in neke vrste istih. Sosebno ob času draginje, ognja, povodnji in vsakovrstnih nesreč je posojilnica čisto prava rešilna ladija na vznurjenem morji nevarnosti.

Se le ob času volitev, ko nasprotnega tabora voditelji rumenjake sejejo in cele čebre mnogovrstne raznobarvene tekočine vabljlivim ljudem žrtvujejo, o takrat, preljubi rojaki, da bi videli, kake blagrade deli naš zavod! Bilo je nekje na Štajerskem pred kratkim časom. „Gorjé ti, nesrečna duša! če ne voliš z nami; ti si naš dolžnik; ne boš živ ostal, če ne boš naš,“ — renčali so rabeljni na necega zadolženega posestnika naše korenine. „E, ne boš Mihel!“ zareži v pravični jezi Janez Jankovič naše posojilnice. Posestnik ostal je naš, „herr Michelnarr“ zakrutil je ves rudeč svoj trikratni: „gavder, gavder, gavder!“ in glavo pobesil in mamka posojilnice je platila dolg. Si čul, gospod Nečininič?

A žal! Kateri imajo več pod palcem, ménijo: „Beatior est conditio possidentis,“ — smodko zažgó, roke v malho denó, ljubko se zasmejó — in potem sladko zaspé. Ko se pa vzbudé ter si oči zmanejo, pa zdehajoči povprašujejo: Kaj, ste že ustanovili posojilnico? O gospod, zakaj niste saj Vi dlje časa spali! A naši pošteni Meničikovi in skoro da Nemanjiči ne spé, — pa tudi delo jim je čisto v nič — da bi bilo bolje, ko bi bili spali. Torej raje na delo, Vi redki in dragi, ki imate kaj za dnó, potem bodo mogli tudi onemogli: O čujte no še onega raz Pegaza:

„Gospóda, okusna že diši Vam juha,
A tečna tudi se prikuha kuha
Še speklo bo se belega več kruha,
A s kruhom vred bo mnoga tanka rjuha.
Če nočéš zdaj — za nič si — primaruha!
Bodočnost bo Vam mulla suha, gluha.“

Ali res osrednji Dolenjci niso za nič? Morda vendar so za kaj. Če pa res ne, no — onda éete čuti — kaj bo! Aprés Vous le déluge. Pa ne želim Vam tega. Dolenjec.

Trgovska in obrtniška zbornica.

XI.

Odseka posvetovala sta se o prošnjah natančno in nasvetujeta z opombo, da bode poročevalec dal razjasnila, ako bi jih kdo želel: Slavna zbornica naj podeli ustanove naslednjim: 1. Franu Cibru iz Matene 50 gld., 2. Antonu Črnetiču iz Knežaka 30 gld., 3. Karolu Črnetu iz Litije 30 gld., 4. Fr. Golobu iz Glinec, 5. Antonu Langofu in 6. A. Vrtniku iz Ljubljane po 25 gld., 7. Ivanki Brili 25 gld., 8. Ivanki Jak 50 gld., 9. Zorki Krsnik 30 gld., 10. Matildi Leskovic 30 gld., 11. Amaliji Magister in 12. Mariji Muzlovič po 25 gld., 13. Mariji Primožič 30 gld.

Poročevalec omenja le še, da sta dobila učenca Anton Črnetič in Karol Črne vže ustanovi po 50 gl. in to prvi od kranjske hranilnice, drugi pa od občinskega sveta ljubljanskega, tako da bosta odslej imela vsak ustanovo za 80 gld.

Ko gospod poročevalec še končno nasvetuje: Zbornica naj izplača ustanovni znesek v dveh obrokih vodstvu c. kr. strokovnih šol, katero naj pozneje potrdila prejemnikov predloži, — se oba predloga enoglasno sprejmeta.

XIV. Gosp. zbornični predsednik V. Petričič poroča, da je c. kr. deželno sodišče javilo, da je od trgovcev, katere je predlagala zbornica za deželnosodne prisednike, trgovec Vaso Petričič odklonil sprejeti to častno službo in da je trgovec Aleksander Dreó umrl. Zategadelj bila je zbornica pozvana, da namesto njiju predlaga dva druga vpisana in v Ljubljani stanujoča trgovca. Odsek torej priporoča z ozirom na visoki ministerski razpis od dné 2. decembra 1864, drž. zak. št. 89: Zbornica naj za izpraznjena mesta dveh deželnosodnih prisednikov pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani predlaga gospoda: Alfreda Ledeniga, javnega druga tvrdke „Goričnik in Ledenig“, trgovina s suknom v Ljubljani, in Em. Mayerja, bankirja in lastnika tvrdke „J. C. Mayer“, trgovina s suknom in tkaninami na drobno v Ljubljani.

Predlog je bil jednoglasno sprejet.

XV. Zbornični tajnik poroča, da je predstojništvo mestne občine črnomaljske prosilo, naj se mu dovoli, da smé semnja za živino in blago od 19. na 12. dan marca 1889 in od 24. na dan 17. decembra 1889 preložiti. Ker je dné 19. marca praznik

sv. Josipa in dne 24. decembra ravno dan pred božičem, niso opravičeni ugovori občin do semuja pravico imajočih, namreč občin Črnomelj in Novo mesto, kajti obe sta preoddaljeni, in zato predlaga odsek: Slavna zbornica naj se v svoji izjavi do c. kr. deželne vlade izreče za preložitve obeh semujev.

Predlog je bil sprejet.

XVI. Gospod zbornični svetnik K. Luckmann opomni na razprave, ki so se vršile v zborničnih sejah o dolenski železnici, in misli, da bi se zopet bilo treba obrniti s prošnjo do visokega državnega zbora, ker je že visoki deželni zbor dovolil v svoji zadnji zborbi donesek pol milijona za to železnico in ker so tudi drugi vdeleženci voljni doprinesiti doneske. Predloga pač ni treba utemeljevati, ker se je zbornica že večkrat izrekla, da je potreba zidati rečeno železnico. Priporoča torej, da se sprejme naslednji predlog:

Zbornica obrne naj se s posebno prošnjo do visokega državnega zbora, da ta, uvažujoč razloge, navedene od zbornice, blagoizvoli naj priporočati uvaževanje teh razlogov visoki vladi, naj ona predloži visokemu državnemu zboru dotično predlogo, ki bode omogočila vzgraditi dolensko železnico, ter da blagoizvoli sama vdeležiti se z izdatnim zneskom pri nabavi glavnice.

Predlog je bil jednoglasno sprejet.

XVII. Gosp. zbornični svetnik Karol Luckmann spominja se delovanja prejšnjega zborničnega predsednika g. Josipa Kušarja, ki je odklonil, da bi ga zopet izvolil in predlaga: Slavna zbornica izreče naj bivšemu zborničnemu predsedniku Jos. Kušarju zaslužen zahvalo za njega objektivno vodstvo sej in za njega delovanje v korist trgovini in prometu, in industriji in obrtu.

Predlog je bil jednoglasno sprejet.

Dnevne novice.

(„Matice Slovenske“) odbor opozarja vse društvenike še enkrat na XXIV. redni veliki zbor, ki se bo vršil v sredo, 5. dne junija, ob 4. uri popoldne v mestni dvorani. Po društvenih pravilih treba je za sklepčnost navzočnosti 45 društvenikov.

(Občni zbor) duhovniškega podpornega društva za Kranjsko bode, da še enkrat omenimo, prihodnjo sredo ob 10. uri popoldne v veliki dvorani knezoškofovske palače, in brž na to drugi redni občni zbor „Katol. tiskovnega društva“. Čč. gg. udje enega društva so dragi gostje drugemu društvu.

(Članom „Matice Hrvatske“) ponuja knjigovez Ivan Schneider v Zagrebu knjige Matične v izvornih krasnih vezih po jako zmerni ceni.

(Dnevni red seji ljubljanskega občinskega sveta) v torek 4. dan junija 1889. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. — I. Naznanila prvosedstva. — II. Poročilo odseka za lepšavo mesta o prošnji telovadnega društva „Sokola“ zaradi prostora za „Sokolov dom“. — III. Šolskega odseka poročilo ob ustanovitvi a) višje dekliške šole v Ljubljani; b) drugega otroškega vrta v kolodvorskem mestnem okraju. — IV. Finančnega odseka poročilo a) o veleslavnega deželnega odbora kranjskega pozivu, da gostščine oprosti najmovine, katere deželni zaklad plačuje za pisarne in kasarne c. kr. žandarmerije; b) o prošnji hiralničnega oskrbnistva za povračilo gostščine 31 gld. 28 kr. plačane 1886 in 1887 leta; c) o pokritji letošnjega proračunskega nedostatka. — V. Poročilo odseka ad hoc o premembi imen nekaterim trgov, cestam in ulicam.

(Slavnostni večer v kn.-šk. Alojzijevešči) prirejen v sredo, 5. t. m. ob 7. uri zvečer vsem p. n. došlim gostom v čast, h kojemu z iskrenim spoštovanjem vabijo hvaležni Alojzniki. Vspored: 1. F. Neumann: „Oesterreicher Lied“, moški zbor. 2. Karol J. Umlauf: a) „Das Echo im Thal“, idila brez besedi; b) Josip Massenbüchler: „Na jezéru“. Na dvojih citrah igrata dijaka VII. gim. razreda. 3. A. Förster: „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmij“; moški zbor. 4. G. Lange: Fantazija k „Schäfers Sonntagslied“. 5. „Mlini pod zemljo“ ali „Zadnje ure paganstva v Rimu“. Igra v petih dejanjih. Iz laškega izvirnika v nemščino prevedla Werner-Mehler. Poslovenil in bistveno predelal Gregorij Pečijak.

(Na graškem vsenčilišči) je bil danes promoviran doktorjem prava advokaturni kandidat gospod Ivan Šusteršič.

(Nevarno zbolel) je č. g. Ivan Belec, župni upravitelj pri sv. Duhu nad Krškim. Priporočamo ga stanovskim gg. tovarišem v molitev.

(Denarna obrtniška pomočna družba), registrirana zadruga z omejenim poročtvom, imela je včeraj ob 11. uri v magistratni dvorani svoj 33. redni občni zbor; navzočnih je bilo mnogo društvenikov. — Vodja, g. I. N. Horak, pozdravi zborovalce ter imenuje overovateljema zapisnika gg. V. Čamernika in Ronerja, škrutinatorjema pa gg. Petrina in Pilkota. Knjigovodja g. Prelesnik poroča o računskem sklepu društva. Število društvenikov je bilo koncem 1888. l. 297. Denarni promet je iznašal 237.009 gld. 95 kr., opravični promet pa 465.819 gld. 83 kr. Račun dobička in izgube kaže svoto 10.601 gld. 45 kr. Bilanca kaže aktiva in pasiva v enakem znesku 153.570 gld. 21 kr. Opravični deleži so iznašali 12.831 gl. 12 kr., hranilne vloge 102.706 gld. 99 kr., rezervni zaklad 20.741 gld. 88 kr., mej istim društvena hiša, vredna 11.000 gld. Gosp. Zor poroča v imenu pregledovalnega odseka, da so se knjige in blagajnice pregledale in se je vse v popolnem redu našlo, ter nasvetuje, da se vodstvu izreče absolutorij, čemur zbor jednoglasno pritrdi. V odbor se jednoglasno izvolijo gospodje dosednji odborniki: I. N. Horak, Franc Goršič, Henrik Ničman in Oroslov Dolenc. V pregledovalni odsek gospodje: Josip Geba, J. Zitterer in J. Zor. Vodja, g. Horak, naznani, da je gospod Blaž v krogih obrtnikov nabral nekaj denarja, da bi se v spomin štiridesetletnega vladanja presvetlega cesarja založila ustanova, od katere bi dobil ubožen obrtnik vsako leto podporo. G. cesarski svetnik Murnik se je kot tajnik kupčijske zbornice te lepe misli poprijel in poslal na različne osebe povabila, da bi se ustanova s toliko svoto založila, da dobi vsak ubožanih obrtnikov ljubljanskih na leto 25 gld. podpore. Mnogi so temu vabilu ustregli in nabralo se je že po g. Murniku nad 1000 gold. Tudi denarno obrtniško pomočno družbo je g. cesarski svetnik Murnik povabil, naj bi se vdeležila te lepe ustanove, in vodja, g. Horak nasvetuje, naj se dovoli iz rezervnega zaklada v ta namen 50 gld. G. Dolenc misli, ker so denar pri obrtniškem pomočnem društvu nabrali le pridni obrtniki, naj bi se dovolila višja svota 100 gld., da bi zopet od prihranjenih novcev obrtniki uživali, kar pa ne obvelja, in se dovoli 50 gld. v ta namen. Vodja Horak naznani, da je društveni odbor kupil delnico „Narodnega doma“ v Rudolfovem, ker društvo s tamšnjimi trgovci in obrtniki že nad 20 let denarno posluje, čemur zbor pritrdi, nasvetuje potem, naj bi se za zgradbo hiše katoliških rokodelskih pomočnikov, ker je še vedno mnogo dolga za zidanje, dovolilo 50 gld., za rokodelske učence pa kakor vsako leto 10 gld. podpore, kar zbor odobri. G. V. Čamernik izrazi željo, da bi se dovolilo tudi za zgradbo „Sokolskega doma“ podpore vsaj 50 gld., kajti tam bodo imeli vsaj domači obrtniki so jim delo, katero tujci drugod odvezli. O tem govoré gospodje Jarnej Žitnik, Zor in vodja Horak; zadnja dva naglašata, da se je za letos dovolilo že dovolj podpore iz rezervnega zaklada, da se pa drugo leto nakloni večja podpora do 100 gld. „Sokolskemu domu“. To se na željo g. Čamernika zabeleži v zapisnik občnega zbora in potem zborovanje sklene.

(Nevihita.) Včeraj popoldne okoli najstje ure privršala je huda nevihta od Kamnika preko Vodič proti Medvodam. Lilo je kakor iz „škafa“, vmes pa je padala toča, ki je na mladi zelenjavi napravila precej škode. Na strmih hribu Osojniku, v sorški župniji, udarila je strela v zvonik. Vršil se je ravno cerkven shod in ljudje so stali pod zvonikom in ob cerkvi. Strela je omamila šest oseb, da so popadale na tla, a se zopet zavedle. Obširnejši dopis jutri. — Kakor poročajo „Dol. Nov.“, je bila minolo sredo tudi v Trebnjem huda nevihta. Treskalo je, da je bilo groza. Dvoje poslopij je pogorelo.

(Iz Toplice) pri Novem mestu se nam poroča, da je prišlo meseca maja v kopelj 10 gospodov, 49 gospe, 20 poljedelcev, 26 žensk in 26 vojakov, skupaj 86 oseb.

(V Novem mestu) v polnem številu zbrani župani in srenjski svetovalci celega novomeškega okraja so jednoglasno sklenili, kakor poročajo „Dol. N.“, sledeče resolucije: Ker deželna bolnišnica v Ljubljani dolenskim okrajem radi daljave ne more hasniti in ker se posebno zdaj, ko kužne bolezni po Dolenskem razsajajo, bridko čuti pomanjkanje te dobrodelne naprave, je iskrena želja vseh zastopanih občin, da se ustanovi za dolenske okraje deželna bolnišnica v Novem mestu. — Ker se od vseh stranij priznava potreba dolenske železnice, da se Dolenska otme pretečega gospodarstvenega pogina, obžaluje

se, da visoka vlada to zadevo vedno odklada in da še sedaj, ko so poprej naglašene ovire odpadle, ni dovolila za zgradbo potrebne podpore; dočim so se železnice v bogatih deželah na državne stroške zgradile ali vsaj izdatno podpirale. Ob jednem se je osnoval zdravstveni svet za novomeški okraj in sta bila voljena c. kr. notar gospod dr. Poznik za načelnika in ritm. in graščak gospod Dejak za namestnika.

(Porotne obravnave) so se pri tukajšnjem deželnem sodišči danes pričele, in sicer: Danes Janez Zajec, hudodelstvo težke telesne poškodbe; Andrej Švigelj, hudodelstvo uboja. Jutri Anton Čermelj in Jožef Verčon, hudodelstvo goljufije; J. Valenčič, hudodelstvo uboja. Dne 5. t. m. Luka Gradišek, hudodelstvo požiganja; Marija Vodišek, hudodelstvo goljufije.

(Vabilo) k IV. občnemu zboru in muzikalni produkciji, katero priredi cecilijansko društvo goriško v četrtek po binkošti dne 13. junija 1889 v Gorici z naslednjimi točkami: Ob devetih dopoldne: Slovesna sv. maša v semeniški kapeli. (De Octava Pentecostes.) Introitus in Communio, korál, spremljevanjem orgelj iz Graduale Romanum. Missa: In honor. S. Luciae auctore Fr. X. Witt, op. 11 b ad quatuor voces aequales comitante organo curavit Edenhofer. (Moški zbor z orkestrom.) Graduale (Alleluja et Sequentia) in Offertorium (Confirma hoc Deus) za 4 moške glasove zl. Frid. Koenen op. 23. — 2. Ob desetih: Zborovanje v centralnem semenišči, ki bo obsegalo a) nagovor predsednikov; b) poročilo tajnikovo in blagajnikovo; c) nasvete in predloge; d) volitev novega odbora. — 3. Ob treh popoldne: Slovesni blagoslov, pri katerem se bodo pele Litaniae Lauretanae, zl. A. D. Schenk, za štiri moške glasove in orglje upravitel J. Kokošar. Tantum ergo, zl. D. Fajgelj. Regina coeli laetare, zl. Fr. X. Witt.

Telegrami.

Belgrad, 3. junija. Uradni list objavlja ukaz, s katerim se razveljavlja pogodba z železniško družbo ter pooblaščujeta stavbinski in finančni minister, da pričneta z družbinimi zastopniki obravnavati o likvidovanju in odškodnini za inventar. Vsi uradniki razven višjega osobstva v ravnateljstvu ostanejo za sedaj v službi.

Kladno, 3. junija. Rudniški ravnatelj praške železninske obrti se brani štrajkujočim izročiti delež bratovske skladnice ter hoče poleg tega le del delavcev, in te kot novo vstopivše sprejeti, zaradi česar nadaljujejo rudniški delavci štrajk.

Novi York, 2. junija zvečer. Vsled povodnji v Pennsylvaniji je utonilo 8—10.000 ljudi. Škoda se ceni na 25 milijonov dolarjev.

Poslano.

V „Nedeljskem pismu“ zljubilo se je „Slovenskemu Narodu“, napadati me ter sumničati na razne neresnične načine. Primoran sem, nastopiti pot zagovora, da zavrnem neistinita natolcevanja.

Najprvo navaja sadnotržno društvo, katero se je leta 1873 v Gorici ustanovilo. Izjaviti moram, da že tu se kaže zlovolja v vsej meri, ker to ni bilo nikako društvo, ampak dogovor šesterih mož, — med temi poleg mene tudi rajnei domoljubni Viktor Dolenc — ki so hoteli poskusiti, ali bi ne bilo mogoče, odstraniti prekupeev dunajskih, ki so kmetom včasih kar slepe cene ponujali za sadje. Ker so me kot učitelja kmetijstva ti gospodje nagovorili, naj tudi jaz podpiram ta poskus, vstregel sem tej želji, ker sem kot učitelj kmetijstva moral odobravati tako važno vprašanje. Istina pa je, da se nisem nikakor pečal s stvarjo, ker nakupovala sta dva uda, in zopet tretji ud je na Dunaji razprodajal tje doposlano sadje, in vsa stvar trajala je nekaj tednov, dokler so se morali moške prepričati, da je nemogoče proti mogočnim dunajskim sadje-tržcem konkurirati. Jaz sem tedaj le z denarjem podpiral ta poskus in laž je, da bi bil kdo stotak ali celo stotake zgubil. Preidem na tukajšnjo mlekarsko zadrugo, katere prestanek je došel kaj po godu gospodu podlistkarju. Najprvo zopet ni res, da sem le jaz kriv, da je ta zadruga nehala, ker kolikor mene, toliko zadene vse p. n. člani odbora odgovornost, ker načelnik imel je po te zadruge pravilih le izvršiti sklepe odborove. Tudi nisem bil jaz že drugo leto načelnik odboru, ampak obče spoštovani gospod graščak in veliki tovarnar J. Baumgartner. V odboru pa so poleg mene bili: gospoda dr. Jos. Kosler in Ivan Kosler, oba veleposestnika, potem graščak gosp. Palme, posestnik gosp. Jarc iz Medvod, in gosp. tajnik c. kr. kmetijske družbe, ki se

je še posebno s tem trudil, da je nadzoroval kemijsko preiskavanje mleka. Za prvo upravno leto bil sem zbran načelnikom odbora, a istina je, da sem redno sleherni soboto in večkrat tudi po dvakrat v tednu sklicaval odbor, in ta je sklenil, jaz pa po tem izvršil, kar se mi je naročilo. Istina je, ko sem odstopil po končanem upravnem letu, da je občni zbor sprejel soglasno predlog zadruženika, velenjenega gospoda J. Lenarčiča, posestnika na Vrhniki, da se odstopivšemu načelniku in odboru izreče toplja zahvala za toliko trudapolno, požrtovalno, brezplačno delovanje in za vspeh, da se je moglo za prvo upravno leto že po 4 kr. izplačati za liter mleka. Da pa je zadruga nehala, vzroki so bili različni in ne mali ti, da so zadrugi sami k temu pripomogli. Ko se je odboru po dolgem delu posrečilo, pridobiti si oseb-branjev, ki so razprodajale mleko po raznih krajih, šli so nekateri zadrugi do prodajalk in so jim ponudili mleko za nižjo ceno, kakoršno so plačevale zadrugi. Ali je mar čuda, da so vse odpovedale nadaljno odjemanje mleka, ker so tako sleherni dan dokaj dobička več imele? Saj jim tudi ni bilo zameriti, ne pa tako zadrugi, ki so s tem provzročili, da je takoj zadrugi odveč preostajalo par sto litrov mleka na dan, to pa se je moralo potem podelavati v sir, in kakor je znano, se mleko s podelavanjem v sir nad 4 kr. liter ne splača, toliko pa je tudi naša zadruga dosegla. Ker se je vse to zgodilo ob vročem poletnem času, ko so vsi zadrugi imeli vsled obilnejše molže pri zeleni krmi tudi več mleka, katero so vpošiljali v zadrugo, ker ni bilo kupcev za mleko, morala se je večina vposlanega mleka podelavati v sir. Odbor trudil se je na vse načine, da bi odprl pot izvoznji mleka v Reko, Pulj in Trst. V Reki je še najbolje se posrečilo, precej dobro v Pulji, a jako slabo v Trstu. In kdo bi pričakoval, ko sta nasvet za Trst stavila dva zadrugi naša, oba spretna trgovca, ki poznata Trst kakor Ljubljano, da ne bo vspeha? Zadrugi, ki je prevzel zastop zadruga v Trstu, obečal je odboru teden za tednom, da bo mnogo naročnikov pridobil. A pretekli so meseci in ni se posrečilo toliko mleka razprodati, da bi se bili mogli poravnati znatni, mnogo preveliki troški nasproti mali množini blaga. Za danes opustim o tem več govoriti, ker smatram to zadevo zadruga. A odločno moram gospodu podlistkarju povedati, da tega, da je „firma“ bila v čistokrvni „italianissimo“ napisana, nisem jaz nič več kriv, kakor prav on, ki se sedaj tako zlobno roga, ampak to je sam in lastnovoljno brez vednosti odbora storil gospod zadrugi — zastopnik zadruga v Trstu — (imena ne navajam, ker meni je za stvar in ne za osebe), kateri je pač odličen in odločen pristaš gospoda podlistkarja in „Slov. Naroda“. Kar pa zadeva napisa tu v Ljubljani, ta je bil po sklepu odborov in ne le mojem v obeh jezikih, slovenskem in nemškem. Sicer pa se ne bom učil pri gospodu podlistkarju narodnosti, za katero sem vsikdar in mnogo in radovoljno znal storiti in trpeti.

Ko so videli zadrugi, da se le premalo dobi za mleko, jeli so prenehati z vpošiljanjem mleka in prišlo je do tega, da je došlo mleka tako malo, da so obilni troški za upravo, ki pa je po sklepu vseh zadrug bila jako obširno ustanovljena, presegali mero, in ker so tudi vztrajajoči zadrugi videli, da ne morejo zmagovati sami, pridružili so se mnemu in sklenili prenehati s kupčijo. Ne morem reči, da je 4 kr. za liter zadosten donesek, a vsako podjetje ima se boriti v pričetku s težavami, in sosednja štajerska mlekarska zadruga je še le v tretjem upravnem letu dospela do 4 kr. in v petem letu do 6 kr. za liter.

Kaj zlobna je opazka, da so se drage posode prodajale skoro pod nič. To je laž; noben predmet ni se pod polovico cene prodal, mnogo pa za dve tretjini in celo tri četrtini prvotne cene. To se pravi slepiti ljudi!

Naj mu bode še povedano, da toliko načelnik g. Baumgartner, kolikor gospoda Koslerja, so zmogni gospodje, ki bi bili gotovo radi videli, da bi zadruga bolje vsevala, saj so le oni trije sami vpošiljali tretjino vsega doposlanega mleka! Prav tako naj zna, da je od početka do sedaj imel denarnični posel v rokah spoštovani gospod graščak in tovarnar Kosler, sploh da bo vedel, da jaz nisem imel nič več vpliva, kakor kak drug zadrugi. Namen moj pri ustanovitvi bil je lep, in sicer, da se pribori izvoznja mleka, ker je skoro itak iz tega pridelka edina pomoč za okoličane ljubljanske. In ker sem v pravila postavil, da morajo vsi odborniki brezplačno poslovati, — ko imajo vsa enaka zadruga pravila drugih zadrug določbe, da so odborniki plačani za delo, — kaj hoče gospod podlistkar z menoj?

Med drugim očita, da se priporočam ali vsiljujem za kandidata. To on prav dobro vé, da sem se še le po dolgem prigovarjanju odličnih domoljubnih gospodov odločil za kandidaturu. Z vso odločnostjo pa zavračam natočevanje, da sem kedaj obečal po Bovškem izposlovati konfesionalno šolo, po Krasu pa učiteljstvo rešiti duhovnikov; sicer pa je že to nesmisel. Zakaj rešiti jih, saj so popolnoma odstranjeni č. gg. duhovniki po šolski postavi, in učitelji tedaj prosti! Ko so me prav konservativni domoljubi na Goriškem postavili za kandidata leta 1878, takrat pač nihče ni še upal se na dan z obljubo, da bo izposloval konfesionalno šolo. Sicer

bil sem vedno, odkar sem stopil v javnost, zvest staremu gésu našega naroda in ne bojim se nikakih intrig ali spletk. Pač pa je istina, da sem bil od nekdanj „persona ingrata“ gospodom pri „Slov. Narodu“, toda to me ni plašilo popred, ko sem služboval, še manj pa sedaj svoje prepričanje vsikdar in povsod toliko v narodnem, kolikor v verskem oziru skazati in braniti.

Fr. Povše.

Umrli so:

31. maja. Amalija Škerl, hišnega posestnika hči, 13 mes., Karlovska cesta 11, jetika.

Tuji.

31. maja.

Pri Matiču: Spitz, potovalec, z Ogerskega. — Grena iz Olomuca. — Fischer, Kaiser, Arlt, Handle in Schlesinger, trgovci, z Dunaja.

Pri Stona: Tomšič, e. kr. stotnik, s Hrvaškega. — K. Knoll, trgovec, z Dunaja. — Domladiš, z družino, iz Ilirske Bistrice. — Miksche z Dunaja. — And. Paulotig, trgovec, iz Gorice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
1	7. u. zjut.	736-6	22-6	sl. svzh.	jasno	0-00
	9. u. pop.	735-4	27-2	sl. vzh.	"	
	2. u. zveč.	735-3	21-6	sl. jzap.	oblačno	
2	7. u. zjut.	734-9	23-0	sl. zap.	jasno	17-00
	2. u. pop.	734-6	20-8	"	dež	
	9. u. zveč.	733-1	17-8	"	oblačno	

Srednja temperatura obeh dni 22-8° in 20-2°C, za 6-7°
in 2 S₀ nad normalom.

Srednja temperatura obeh dni 22-8° in 20-2°C., za 6-7° in 2-8, nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 45 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	85 " 90 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 05 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 40 "
Akije avstr.-ogerske banke	904 " — "
Kreditne akije	305 " — "
London	118 " 75 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 44 "
Cesarski cekini	5 " 61 "
Nemške marke	58 " 05 "

Prva vipavska sadjarska zadruga

(1)

ima sedaj

svojo prodajalnico

v šolskem drevoredu
za vodo v lesenem pavilonu
nasproti semenišču.

Prodajalnica je odprta od 6. do 11. ure
dopoludne in od 2. do 6. ure popoldne.

!! Jutri najlepše sveže češnje (ru-
deče mehkužnice) kilo po 14 do 16 kr. !!

Na debelo veliko cenejši.

Spominjajte se ljubljanske dijaške
in ljudske kuhinje pri igri in stavah,
pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih
dobitkih.

Katoliška Tiskarna
pripoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Diseldorfske oljate
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mi-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljate barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr.
naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Specialiteta: Ultramarinmodra in
zelena barva.

Posestvo na prodaj

v Zgornjem otoku na Gorenjskem

poleg državne ceste. Hiša je pripravna
za mestno gospodo, ki hoče po leti
na deželi stanovati.

Cena ravna se po tem, kolikor
več ali manj zemljišča se kupi.

Več ustno ali pismeno poizvé
se pri

Lorencu Pristavcu
v Mošnjah.

(2-2)

Prodaja vina in slivovke.

V graščinski kleti **Raka na**
Dolenjskem je še okrog

600 veder vina na prodaj.

Vina so naravna iz let 1885 do
1888. (2-2)

Visokostopna, stara in pristna

slivovka

oddaje se iz postaje Videm 100 litrov
za 60 gld. a. v.

Graščinsko oskrbnistvo.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Na Dunaju VII., Zieglergasse 27.

sa Franciškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljate barve
v ploščevinastih pušicah (Bleibbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firnežu najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovani: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

cerkvenih oprav

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik **Franc Brückner.**

Proti gotovi naročbi se najtočneje
izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi,
štrole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornat.